

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia ..... 2018 r.

w sprawie doradztwa zawodowego

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203 oraz z 2018 r. poz. 650) zarządza się, co następuje:

§ 1. Doradztwo zawodowe polega na realizacji w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, w publicznych szkołach i publicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203 oraz z 2018 r. poz. 650), zwanej dalej „ustawą”, działań w celu wspierania dzieci i uczniów oraz słuchaczy w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, które prowadzą do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych przez uczniów i słuchaczy.

§ 2. 1. W publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego doradztwo zawodowe jest realizowane w formie preorientacji zawodowej, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

2. Doradztwo zawodowe w formie preorientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, jest realizowane w trakcie bieżącej pracy z dziećmi lub przez zintegrowane działania nauczycieli, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie preorientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy.

---

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 2315).

§ 3. 1. W klasach I-VI publicznych szkół podstawowych doradztwo zawodowe jest realizowane w formie orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień zawodowych.

2. Doradztwo zawodowe w formie orientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, jest realizowane w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub przez zintegrowane działania nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie orientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy.

§ 4. 1. W klasach VII i VIII publicznych szkół podstawowych oraz w publicznych szkołach ponadpodstawowych, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a-c ustawy, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, doradztwo zawodowe jest realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, które mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego planowania kariery, podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, z uwzględnieniem ich zainteresowań i uzdolnień oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, realizują doradcy zawodowi posiadający kwalifikacje nauczyciela doradcy zawodowego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 i 2203).

4. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, nie podlegają ocenie oraz nie mają wpływu na promocję ucznia do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły przez ucznia.

5. Informacja o udziale ucznia w zajęciach, o których mowa w ust. 1, nie jest umieszczana na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły.

§ 5. 1. W publicznych szkołach, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a-c oraz e i f ustawy, w tym szkołach dla dorosłych, oraz w publicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, doradztwo zawodowe może być realizowane również w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub słuchaczami lub przez zintegrowane działania nauczycieli,

w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów, w szczególności w formie:

- 1) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
- 2) zajęć z wychowawcą, z wyłączeniem szkół dla dorosłych;
- 3) działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, w szczególności indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym oraz indywidualnych lub grupowych wizyt zawodoznawczych u pracodawców, w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć i działań, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia oraz przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b-e oraz g-h ustawy.

§ 6. 1. Za organizację i realizację doradztwa zawodowego w szkole lub placówce odpowiada dyrektor szkoły lub placówki.

2. Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego szkoła i placówka może współpracować w szczególności z pracodawcami, placówkami, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy.

§ 7. 1. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, określa ogólne cele i działania związane z realizacją doradztwa zawodowego w szkole oraz podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji doradztwa zawodowego.

2. Na podstawie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, jest opracowywany program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, który zawiera:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
  - a) tematykę działań,
  - b) metody i formy realizacji działań,
  - c) adresatów działań,
  - d) terminy realizacji działań,

2) podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji działań, oraz realizatorów działań.

3. W każdym roku szkolnym przed przystąpieniem do realizacji programu, o którym mowa w ust. 2, doradca zawodowy, nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, pedagog lub psycholog realizujący działania wynikające z tego programu informuje o nich, w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, rodziców uczniów niepełnoletnich lub uczniów pełnoletnich.

§ 8. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na informacje edukacyjne i zawodowe w celu wsparcia uczniów w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę i placówkę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, psychologami lub pedagogami w tworzeniu i zapewnianiu ciągłości działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego;
- 6) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, psychologów lub pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

2. Przepis ust. 1 pkt 1, 2 i 4-6 stosuje się odpowiednio do nauczyciela, w tym nauczyciela wychowawcy, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, pedagoga lub psychologa realizującego działania z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Zadania doradcy zawodowego realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej określają przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.

§ 9. W przypadku braku w szkole doradcy zawodowego, o którym mowa w § 4 ust. 3, do roku szkolnego 2021/2022 włącznie, dyrektor szkoły może powierzyć realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, innemu nauczycielowi lub osobie, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Andrzej Barański

Zastępca Dyrektora

/ – podpisany cyfrowo/

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Edukacji Narodowej
z dnia ..... 2018 r. (poz. ...)

Załącznik nr 1

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery lub ścieżki zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnych zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i wyższych pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej i zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

- 4.2 określa cele i plany edukacyjne i zawodowe uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w branżowej szkole I stopnia:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego;
- 1.3 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa zawodowego.

C. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych.
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikających z całościowego doradztwa zawodowego.

D. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w technikum:

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;

4.4 wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa zawodowego.

Załącznik nr 2

A. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w szkole podstawowej:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery lub ścieżki zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.3 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.4 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.2 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.3 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.4 wskazuje wartości pracy i etyki zawodowej;
- 2.5 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3.2 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjnej i zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

B. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w branżowej szkole

I stopnia:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.2 określa własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje;
- 2.2 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.4 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.5 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.6 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.7 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

C. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w liceum ogólnokształcącym:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.2 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.2 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.3 określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.4 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.5 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.6 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2. wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

D. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w technikum:

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.2 określa własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje;
- 2.2 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.4 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.5 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.6 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.7 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

E. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w branżowej szkole

II stopnia, szkole policealnej i szkole dla dorosłych:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Słuchacz:

- 1.1 weryfikuje własne zasoby, (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości zawodowej;
- 1.2 sporządza bilans systemu wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową;
- 1.3 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.4 ustala obszary do rozwoju zawodowego i osobistego;
- 1.5 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.6 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Słuchacz:

- 2.1 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje;
- 2.2 analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 identyfikuje i analizuje trendy lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego rynku pracy;
- 2.4 identyfikuje potrzeby i oczekiwania pracodawców, analizuje oferty pracy pod kątem własnych zasobów;
- 2.5 wskazuje metody poszukiwania pracy oraz możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego;
- 2.6 samodzielnie sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 samodzielnie przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Słuchacz:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących różnych form kształcenia ustawicznego;
- 3.2 określa własne potrzeby szkoleniowe;
- 3.3 rozpoznaje i analizuje możliwości doskonalenia zawodowego, przekwalifikowania i doksztalcania;
- 3.4 wskazuje korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI ZAWODOWYCH

Słuchacz:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 samodzielnie podejmuje decyzje dotyczące dalszej edukacji lub zatrudnienia;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikające z korzystania z całonocnego doradztwa zawodowego.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo oświatowe”. Zgodnie z treścią upoważnienia ustawowego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe (placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego), oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w tych szkołach i placówkach, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Projektowane rozporządzenie przewiduje wprowadzenie regulacji, które umożliwią ujęcie doradztwa zawodowego jako procesu, który rozpoczyna się w okresie przedszkolnym i jest kontynuowany na kolejnych etapach edukacyjnych. Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci, uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy. W związku z tym doradztwo zawodowe wymaga szczególnego wsparcia, bowiem wpływa na dalsze decyzje edukacyjne i zawodowe uczniów. Ponadto wybór ścieżki edukacyjnej ma znaczący wpływ na funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy i w społeczeństwie obywatelskim.

Doradztwo zawodowe powinno obejmować szereg działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, powinno być także spójnym systemem działań mających na celu wsparcie dzieci, uczniów i słuchaczy w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz w wyborze kolejnego etapu kształcenia i zawodu.

W związku z tym w projektowanym rozporządzeniu zdefiniowano na czym polega doradztwo zawodowe oraz wskazano formy, w jakich może być ono realizowane na poszczególnych etapach edukacji, wyszczególniając: preorientację zawodową, orientację zawodową, zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (realizowane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591)), zajęcia z wychowawcą, jak również działania określone w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, w tym np. indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym, indywidualne lub grupowe wizyty zawodoznawcze u pracodawców, w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe mające na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach. Wyodrębnienie w ramach doradztwa zawodowego poszczególnych form wskazuje na konieczność zastosowania odmiennego podejścia do działań doradczych adresowanych do dzieci w przedszkolu, uczniów szkół podstawowych czy też szkół ponadpodstawowych

i ma swoje uzasadnienie w koncepcjach i teoriach związanych z realizacją doradztwa zawodowego. Za wiodącą przyjęto teorię rozwoju psychospołecznego człowieka autorstwa E. Eriksona¹, stanowiącą ogólną ramę postrzegania fenomenu pracy na różnych etapach życia człowieka (od poczucia sprawczości przez pracowitość i kreatywność do rozczarowania vs. poczucia spełnienia). Koncepcje D. Super'a i E. Ginzberga oraz A. Roe stanowią szczegółowe ujęcia uwarunkowań wyboru zawodu i kształtowania własnej kariery w ścisłej korelacji z zadaniami rozwojowymi z uwzględnieniem posiadanych doświadczeń uświadomionych i niejawnych. Teorie J. D. Krumboltza i A. S. Levina, M. Savickasa oraz V. Peav'ego opisują pojęcie zmiany (tranzycji), które jest kluczowe we współczesnym modelu kariery konstruowanej w postnowoczesnej, nieuchwytej rzeczywistości.²

Konieczność realizacji treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego wynika z podstawy programowej wychowania przedszkolnego określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356). Dzięki preorientacji zawodowej realizowanej w przedszkolu dziecko uczy się m.in. określać, co lubi robić, opowiadać o sobie i o tym kim chciałoby zostać, odgrywa także różne role w trakcie zabawy, dowiadyuje się czym są zainteresowania zawodowe. W trakcie zajęć w przedszkolu poznaje także nazwy zawodów wykonywanych przez osoby z jego najbliższego otoczenia oraz nazwy przedmiotów i narzędzi wykorzystywanych w trakcie pracy.

Konieczność realizacji treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkoły podstawowej wynika z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. W trakcie realizacji orientacji zawodowej uczeń zdobywa wiedzę o kolejnych zawodach, uczy się rozpoznawać i określać własne zainteresowania oraz opowiadać o nich innym. W trakcie nauki w szkole podstawowej uczeń uczy się określać swoje mocne strony, a także tego czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka. Dowiadyuje się także, iż wiedzę można zdobywać na wiele sposobów, uczy się w jaki sposób samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji, jak podejmować decyzje i opowiadać o swoich planach, w tym planach edukacyjnych i zawodowych.

---

¹ E. Erikson, *Dzieciństwo i społeczeństwo*. Rebis, Poznań, 1997 r; *Tożsamość a cykl życia*. Rebis, Poznań 2004 r.

² A. Paszkowska-Rogacz, *Psychologiczne podstawy wyboru zawodu. Przegląd koncepcji teoretycznych*. KOWEŻiU, Warszawa 2003 r.

Wszystkie działania szkoły związane z realizacją doradztwa zawodowego prowadzą do tego, że po zakończeniu edukacji, absolwent będzie posiadał wiedzę na temat własnych zasobów i możliwości ich wykorzystania na rynku pracy, będzie świadomy, iż samokształcenie i kształcenie ustawiczne jest nierozzerwalnym elementem współczesnego rynku pracy, ponadto będzie potrafił poruszać się po współczesnym rynku pracy i poszukiwać pracy z wykorzystaniem aktywnych metod.

W projektowanym rozporządzeniu wskazano również jakie osoby mogą prowadzić preorientację i orientację zawodową zarówno w przedszkolu, jak i w klasach I-VI szkoły podstawowej. Z uwagi na fakt, iż treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie preorientacji i orientacji zawodowej w przeważającym zakresie będą realizowane w trakcie zajęć edukacyjnych (w tym z poszczególnych przedmiotów), przewiduje się, że treści te będą realizowali nauczyciele, w tym nauczyciele, którym powierzono wychowawstwo klas, doradcy zawodowi, pedagodzy lub psychologzy.

W związku z tym, że w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 703) został określony minimalny wymiar zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, prowadzonych dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum, w projektowanym rozporządzeniu wskazano, że doradztwo zawodowe dla ww. uczniów będzie odbywało się w formie tych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

W projektowanym rozporządzeniu określono cel realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego oraz treści programowe realizowane w trakcie tych zajęć (załącznik nr 1 do projektowanego rozporządzenia). Jednym z kluczowych założeń projektowanego rozporządzenia jest ukazanie doradztwa zawodowego jako spójnego programu działań z zakresu doradztwa zawodowego realizowanych na każdym etapie edukacji w celu skutecznego wspierania dzieci, młodzieży i dorosłych na każdym etapie nauki. Dlatego też doradztwo zawodowe jako proces nie może ograniczać się do jednorazowego aktu udzielenia porady dotyczącej podjęcia decyzji związanej z dalszą drogą edukacyjną lub zawodową. Jednocześnie sposób doboru i opisanie treści programowych zakłada powtarzalność całego procesu i tym samym umożliwia realizację doradztwa zawodowego na kolejnych etapach edukacji. Doradcy zawodowi, nauczyciele, wychowawcy, psychologzy lub pedagodzy mają możliwość systematycznego pogłębiania realizowanych treści w ramach realizacji tych samych celów występujących na poszczególnych etapach kształcenia, tak aby była zapewniona ciągłości realizacji tych celów przez cały okres kształcenia poczynając od przedszkola, dlatego też w projektowanym rozporządzeniu treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego zostały określone w dwóch załącznikach. Treści realizowane w ramach zajęć z zakresu doradztwa zawodowego określa załącznik nr 1, natomiast treści realizowane w ramach bieżącej pracy z uczniami lub słuchaczami oraz w trakcie zajęć i działań określonych w § 5 projektowanego rozporządzenia określa załącznik nr 2. Tym samym wszystkie te treści składają się na spójny system realizacji doradztwa zawodowego, który powinien zapewnić uczniom wsparcie szkoły w zakresie poznawania siebie i dokonywania wyborów edukacyjnych i zawodowych.

W projektowanym rozporządzeniu wskazano również osoby, które mogą realizować zajęcia i działania związane z doradztwem zawodowym:

- 1) w przedszkolu – nauczyciele, doradcy zawodowi, pedagogzy lub psychologzy,
- 2) w klasach I-VI szkoły podstawowej – nauczyciele, w tym nauczyciele wychowawcy, doradcy zawodowi, pedagogzy lub psychologzy,
- 3) w klasach VII i VIII szkoły podstawowej oraz w branżowej szkole I stopnia, liceum ogólnokształcącym i technikum – doradcy zawodowi posiadający kwalifikacje nauczyciela doradcy zawodowego określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 1575) oraz nauczyciele, w tym nauczyciele wychowawcy, pedagogzy lub psychologzy,
- 4) w branżowej szkole II stopnia, szkole policealnej oraz w szkołach dla dorosłych – nauczyciele, w tym nauczyciele wychowawcy, doradcy zawodowi, pedagogzy lub psychologzy.

Jednocześnie, w projektowanym rozporządzeniu przewidziano, że do końca roku szkolnego 2021/2022 w przypadku braku nauczyciela posiadającego kwalifikacje doradcy zawodowego będzie możliwe powierzenie prowadzenia zajęć z zakresu doradztwa zawodowego innemu nauczycielowi lub osobie niebędącej nauczycielem, posiadającej przygotowanie uznane przez dyrektora szkoły za odpowiednie do prowadzenia danych zajęć (§ 9). Zakłada się, iż dzięki takiemu rozwiązaniu w okresie przejściowym będzie możliwe uzupełnienie kwalifikacji przez pracownika szkoły lub zatrudnienie osoby posiadającej kwalifikacje nauczyciela doradcy zawodowego określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 1575).

Doradztwo zawodowe ma na celu wspieranie dzieci i uczniów oraz słuchaczy w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, które prowadzą do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Z uwagi na to, iż nie jest możliwe dokonanie oceny czy uczeń właściwie skorzysta z zaproponowanego wsparcia oraz czy w konsekwencji działań realizowanych przez szkołę jego decyzje okażą się słuszne, w projektowanym rozporządzeniu wprowadzono regulację, zgodnie z którą zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego nie podlegają ocenianiu i nie mają wpływu na promocję ucznia do klasy programowo wyższej, ani na ukończenie szkoły przez ucznia.

Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa oraz zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego nie są jedynymi formami wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego, jakie szkoła zapewnia uczniowi. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom w szkole i placówce są prowadzone zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. W szkole podstawowej, branżowej szkole I stopnia, liceum ogólnokształcącym i technikum oraz placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu uzupełniają działania szkoły i placówki w zakresie doradztwa zawodowego. Zgodnie z art. 109 ust. 7 ustawy – Prawo oświatowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia

i zawodu udzielanej uczniom w ramach zajęć prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, stąd też ramowy plan nauczania obok zajęć z zakresu doradztwa zawodowego oddzielnie ujmując zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej (vide § 2 ust. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół).

Ponadto doradztwo zawodowe może być realizowane także w innych formach, które zostały wskazane w § 5 ust. 1 projektowanego rozporządzenia, np. w trakcie zajęć z wychowawcą czy też działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, w tym indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym czy też indywidualnych lub grupowych wizyt u pracodawców, w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe.

Podjęcie decyzji zawodowych i edukacyjnych to akt świadomego wyboru jednego z rozpoznanych i dostępnych wariantów kształcenia. Uczniowie nie zawsze będą w stanie podjąć decyzję zawodową w oparciu o wiedzę uzyskaną, np. podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego. Dlatego wśród możliwych form realizacji doradztwa zawodowego, dla uczniów, którzy np. nie podjęli decyzji lub potrzebują dodatkowych informacji dotyczących, m.in. miejsca pracy czy konkretnego zawodu, wymieniono możliwość zorganizowania indywidualnych lub grupowych wizyt zawodoznawczych w celu poznania przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach. Takie rozwiązanie umożliwi uczniom zapoznanie się z zawodem, zakładem pracy i stanowiskiem pracy oraz porozmawianie z osobą, która wykonuje pracę w konkretnym zawodzie i skonfrontowanie swoich wyobrażeń z rzeczywistością. Takie działania mogą pomóc uczniom, którzy byli niezdecydowani, podjąć przemyślaną decyzję. Możliwość znalezienia zatrudnienia, odnalezienia się na rynku pracy w dużej mierze zależy od trafności wyborów dokonywanych już w początkowym okresie życia, przede wszystkim w okresie edukacji w szkole.

Ponadto projektowane rozporządzenie wskazuje narzędzia, jakimi powinna się posługiwać szkoła w prowadzeniu skutecznych i spójnych działań w zakresie doradztwa zawodowego. W projektowanym rozporządzeniu sprecyzowano, jakie elementy powinien zawierać wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, zwany dalej „WSDZ”, który jest elementem procesu wychowawczego szkoły i stanowi część statutu szkoły. Projektowane rozporządzenie przewiduje, że WSDZ określa ogólne cele i działania związane realizacją doradztwa zawodowego oraz partnerów tych działań (§ 7 ust. 1). Dodatkowo, na podstawie WSDZ będzie opracowywany szczegółowy program realizacji WSDZ na dany rok szkolny, którego zawartość określa § 7 ust. 2 projektowanego rozporządzenia. Należy pamiętać, iż program realizacji WSDZ powinien być systemem spójnych działań związanych z doradztwem zawodowym mających na celu wsparcie ucznia w jego wyborach związanych z kierunkiem kształcenia. Przy opracowywaniu programu realizacji WSDZ powinny zostać uwzględnione lokalne działania związane z doradztwem zawodowym (np. targi pracy, targi edukacyjne, dni otwarte, dni pracy lub edukacji, festyny) planowane w danym roku szkolnym, jak również możliwość współpracy z instytucjami, placówkami i pracodawcami funkcjonującymi przynajmniej w danym mieście, gminie lub powiecie. W programie realizacji WSDZ powinny również zostać uwzględnione potrzeby uczniów i ich rodziców oraz lokalnego i regionalnego rynku pracy. Konieczność opracowywania programu realizacji WSDZ na dany rok szkolny ma umożliwić jego coroczną aktualizację w celu uwzględnienia

współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły oraz realizatorów zaplanowanych działań, zarówno tych pracujących w danej szkole jak i w instytucjach czy placówkach we współpracy, z którymi realizowane będą działania z zakresu doradztwa zawodowego.

Właściwie zaplanowane działania, które zostaną zawarte w WSDZ umożliwią uczniom uzyskanie dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego, a rodzicom uzyskanie wsparcia w zakresie pomocy dzieciom w poznawaniu siebie, szkole zaś możliwość prowadzenia przejrzystych i ciągłych oddziaływań zapewniających przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

W projektowanym rozporządzeniu określono zadania doradców zawodowych. Część zadań doradcy zawodowego określona w § 8 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 projektowanego rozporządzenia była dotychczas ujęta w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Z uwagi na fakt, iż zgodnie z założeniem projektowane rozporządzenie określa możliwe formy realizacji doradztwa zawodowego, zadania doradcy zawodowego bezpośrednio związane z realizacją tych form zostały przeniesione do projektowanego rozporządzenia. Natomiast zadania związane z realizacją doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu pozostały w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Należy bowiem zauważyć, że w odniesieniu do uczniów szkół nowego ustroju szkolnego (uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych) doradztwo zawodowe, po dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, tj. po dniu 1 września 2018 r., będzie realizowane w oparciu o obydwa wymienione rozporządzenia. Tym samym, w celu podkreślenia, jak istotna jest równoległa realizacja doradztwa zawodowego w oparciu o dwie regulacje, w projektowanym rozporządzeniu określono zadania doradcy zawodowego realizowane w szkole w celu zapewnienia ciągłości realizacji doradztwa zawodowego, wskazując jednocześnie, że pozostałe zadania doradcy zawodowego w zakresie doradztwa zawodowego będą realizowane w ramach działań prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Oznacza to, że działania w zakresie doradztwa zawodowego prowadzone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, zasadniczo pozostają bez zmian i będą nadal prowadzone tak jak dotychczas.

Niezależnie od powyższego należy wyjaśnić, że w związku z art. 363 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.) w odniesieniu do uczniów dotychczasowych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (np. zasadniczej szkoły zawodowej) oraz klas tych szkół prowadzonych w szkołach innego typu doradztwo zawodowe będzie realizowane w całości tak jak dotychczas w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-

pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532) do czasu zakończenia kształcenia odpowiednio w tych szkołach i klasach.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2018 r.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204 oraz z 2018 r. poz. 114 i 278).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Rozporządzenie może mieć wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Projektowane rozporządzenie zakłada, że szkoły w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego podejmą współpracę z pracodawcami z danego miasta, gminy lub regionu. Dzięki współpracy ze szkołami pracodawcy uzyskają m.in. wiedzę o kierunkach kształcenia oraz programie nauczania w poszczególnych typach szkół z ich regionu, jednocześnie będą mieli możliwość przekazywania informacji o ich zapotrzebowaniu w zakresie wiedzy i kwalifikacji zawodowych potencjalnych pracowników.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.